

Plenarhandling

B9-0147/2024

26.2.2024

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av uttalanden av rådet och kommissionen

i enlighet med artikel 132.2 i arbetsordningen

om mordet på Aleksej Navalnyj och behovet av EU-åtgärder till stöd för politiska fångar och det förtryckta civila samhället i Ryssland (2024/2579(RSP))

Sergey Lagodinsky, Francisco Guerreiro, Markéta Gregorová, Ignazio Corrao, Katrin Langensiepen, Mounir Satouri, Anna Cavazzini, Bronis Ropé, Alviina Alametsä, Erik Marquardt, Gwendoline Delbos-Corfield, Heidi Hautala, Henrike Hahn, Jordi Solé, Malte Gallée, Viola von Cramon-Taubadel
för Verts/ALE-gruppen

Europaparlamentets resolution om mordet på Aleksej Navalnyj och behovet av EU-åtgärder till stöd för politiska fångar och det förtryckta civila samhället i Ryssland (2024/2579(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Ryssland,
- med beaktande av talmanskonferensens uttalande av den 21 februari 2024,
- med beaktande av Ryska federationens konstitution och de internationella skyldigheter i fråga om mänskliga rättigheter som Ryssland har åtagit sig att följa,
- med beaktande av rapporten *Situation of human rights in the Russian Federation* av den 21 september 2023 från FN:s särskilda rapportör för situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryska federationen, Mariana Katzarova,
- med beaktande av rapporten *Protecting Human Rights Defenders at Risk: EU entry, stay and support* av den 11 juli 2023 från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter ,
- med beaktande av uttalandet av den 19 februari 2024 från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik på EU:s vägnar om Aleksej Navalnyjs död,
- med beaktande av artikel 132.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. Aleksej Navalnyj, en framstående rysk politiker och mottagare av Sacharovpriset för tankefrihet 2021, dog i en straffkoloni i Sibirien norr om polcirkeln där han avtjänade ett ogrundat och politiskt motiverat fängelsestraff. Det fulla ansvaret för mordet på Navalnyj ligger på den ryska staten och i synnerhet på dess president, Vladimir Putin.
 - B. Navalnyj hade varit frihetsberövad sedan den 17 januari 2021. Sedan han greps var han utsatt för misshandel, tortyr, godtyckliga straff och psykologiska påtryckningar.
 - C. Aleksej Navalnyj förkroppsligade kampen för frihet och demokrati i Ryssland. Navalnyj fortsatte outtröttligt och modigt sin kamp från fängelset och kritiserade korruptionen inom den ryska regimen. Det rapporteras om ryska medborgare som högtidlighållit minnet av Aleksej Navalnyj i städer runt om i Ryssland. Flera av dem hålls frihetsberövade som en följd av dessa fredliga aktioner och vissa har blivit föremål för godtyckliga inkallelseorder för militärtjänstgöring.
 - D. Rysslands politiska system kontrolleras av en konsoliderad auktoritär regim som präglas av hejdlös korruption. Den använder riggade val för att ge sken av att vara demokratisk och koncentrerar all makt i Vladimir Putins händer. Regeringen tystar alla meningsmotståndare med stöd av lojala säkerhetsstyrkor, ett underordnat rättsväsende, en kontrollerad mediemiljö och en lagstiftande församling bestående av ett styrande parti och fogliga oppositionsgrupper.

- E. Vladimir Putins regim har decimerat en generation av ryska människorättsorganisationer, däribland Memorial och Helsingforsgruppen i Moskva. I EU finns en rad olika ryska dissidenter, medier och företrädare för det civila samhället som har tvingats lämna Ryssland eftersom deras kritik mot regeringen utsatte dem för en betydande risk för repressalier från myndigheternas sida.
- F. Många oppositionsaktörer finns kvar i Ryssland och fortsätter att kämpa för demokrati, rättsstatsprincipen och mänskliga rättigheter inifrån Ryssland, och utsätter sig för stora personliga risker. Regeringen eller regeringstroga medier utsätter systematiskt oppositionsföreträdare för verbala attacker, personangrepp och avhumanisering. Över 500 personer sitter för närvarande fängslade i Ryssland som politiska fångar. Sedan Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina inleddes 2022 har de ryska myndigheterna inskränkt rättigheter och individuella friheter ännu mer för att undertrycka det inhemska missnöjet.
- G. Enligt FN:s särskilda rapportör om människorättsituationen i Ryska federationen, Mariana Katzarova, finns det inte längre något säkert utrymme för medborgarinsatser eller politisk opposition i Ryssland.
1. Europaparlamentet fördömer skarpt mordet på Aleksej Navalnyj. Parlamentet framför sitt helhjärtade deltagande till hans familj, medhjälpare och kollegor samt hans oräkneliga anhängare i Ryssland. Parlamentet uttrycker sitt fulla stöd till Julija Navalnaja, som är fast besluten att fortsätta det arbete som inleddes av Aleksej Navalnyj och som hon stött, samt till den antikorrupsionsstiftelse som grundades av Navalnyj, som fortsätter sitt arbete under de nya omständigheterna.
 2. Europaparlamentet uppmanar de ryska myndigheterna att tillåta att Aleksej Navalnyjs kropp begravs i enlighet med hans familjs önskemål. Parlamentet kräver en oberoende och öppen internationell utredning av de exakta omständigheterna kring Aleksej Navalnyjs död för att säkerställa ansvarsskyldighet och skapa rättvisa.
 3. Europaparlamentet uppmanar vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik och medlemsstaterna att i nära samarbete med EU:s partners ställa det ryska politiska ledarskapet och de ryska myndigheterna till svars. Parlamentet uppmanar rådet att effektivt utnyttja det globala EU-systemet för sanktioner avseende mänskliga rättigheter och genomföra riktade åtgärder mot dem som är inblandade i Navalnyjs gripande, rättegång, fängslande och död.
 4. Europaparlamentet betonar att den ryska regeringen och Vladimir Putin personligen bär det straffrättsliga och politiska ansvaret för mordet på deras mest framstående motståndare Aleksej Navalnyj, och att det under sådana omständigheter är motiverat att ta upp frågan om Vladimir Putins legitimitet i den offentliga och internationella debatten.
 5. Europaparlamentet uttrycker sin solidaritet med alla i och utanför Ryssland som kämpar för en demokratisk och fredlig framtid för Ryssland. Parlamentet fördömer de allt intensivare tillslagen mot regeringskritiker, människorättsförsvarare och oberoende journalister sedan invasionen av Ukraina.

6. Europaparlamentet uppmanar de ryska myndigheterna att dra tillbaka alla godtyckliga anklagelser och att omedelbart och villkorslöst frige alla politiska fångar och de som godtyckligt frihetsberövats, däribland Vladimir Kara-Murza, Jurij Dmitrijev, Ilja Jasjin, Aleksej Gorinov, Lilija Tjanysjeva, Ksenija Fadejeva, Vadim Ostanin, Daniel Kholodny, Viktoria Petrova, Maria Ponomarenko, Alexandra Skotjilenko, Svetlana Petriychuk, Evgenia Berkovitj, Dmitrij Ivanov, Ioann Kurmoyarov, Igor Barysjnikov, Dmitrij Talantov, Aleksej Moskalev och Ivan Safronov.
7. Europaparlamentet kräver att de förhållanden under vilka fångar hålls fängslade, i avvaktan på att frigges, görs förenliga med Rysslands internationella åtaganden, särskilt när det gäller deras tillgång till läkare som de själva får välja, lämplig medicinsk behandling och advokater, och möjlighet att kommunicera med deras familj.
8. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att intensifiera sina ansträngningar för att finna genomförbara sätt att få de hårdast drabbade frigivna, särskilt sjuka politiska fångar eller de som utsatts för tortyr, inbegripet genom utbyten av fängslade personer. Parlamentet uppmanar rådet att inrätta en roll för ett särskilt sändebud för politiska fångar och gisslan för att samordna sådana insatser, i samarbete med internationella partner, och fungera som kontaktpunkt för drabbade familjer och partner.
9. Europaparlamentet uppmanar de ryska myndigheterna att omedelbart frige de hundratals medborgare som har frihetsberövats under de senaste veckorna för att de fredligt hedrat minnet av Aleksej Navalnyj. Parlamentet fördömer de ryska myndigheternas sadistiska praxis att angripa politiska demonstranter genom att inkalla dem för tjänstgöring i krig.
10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa omfattande restriktiva EU-åtgärder mot personer som är inblandade i politisk förföljelse och fabricering av mål mot det ryska civila samhället och mot aktivister. Parlamentet insisterar på ökad transparens i processen för tillämpning och upphävande av EU:s restriktiva åtgärder.
11. Europaparlamentet uppmanar EU:s delegation och EU-medlemsstaternas beskickningar i Ryssland att fortsätta att närvara vid rättegångar mot personer som står inför politiskt motiverade åtal.
12. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att öka och ytterligare underlätta programmet för humanitära visum och erbjuda annat stöd till ryska människorättsförsvarare, demokratiaktivister och oberoende journalister som riskerar politisk förföljelse.

13. Europaparlamentet upprepar sitt krav på att det införs ett EU-omfattande system för utfärdande av viseringar för flera inresor till förmån för människorättsförsvarare och aktivister i det civila samhället samt politiskt förföljda personer, att befintlig rättslig flexibilitet utnyttjas och att luckor i lagstiftningen åtgärdas i enlighet med förslaget från Europeiska unionens byrå för grundläggande rättigheter i dess rapport från 2023 *Protecting Human Rights Defenders at Risk: EU entry, stay and support*. Parlamentet uppmanar EU-institutionerna att förbereda åtgärder om Ryssland upphör att utfärda pass på sina konsulat, inbegripet erkännande av faktisk statslöshet, och att utfärda resehandlingar för att göra det möjligt för den demokratiska oppositionen, aktivister i det civila samhället och andra politiskt förföljda personer att flytta till EU:s medlemsstater och, i förekommande fall, fortsätta sitt arbete i exil.
14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att undvika omotiverad och oproportionerlig tillämpning av restriktiva åtgärder mot personer som söker skydd från och strider mot den nuvarande ryska regeringen.
15. Europaparlamentet uppmanar till en förenkling av processerna för ryska dissidenter i EU att registrera organisationer och enheter, öppna bankkonton och utföra andra administrativa uppgifter för att göra det möjligt för dem att fortsätta sitt arbete i exil.
16. Europaparlamentet beklagar djupt den ryska regimens imperialistiska och nykoloniala politik och fördömer i starkast möjliga ordalag Rysslands fortsatta anfallskrig mot Ukraina. Parlamentet upprepar att EU, dess medlemsstater och likasinnade partner runt om i världen måste fortsätta stödja Ukraina politiskt, ekonomiskt och militärt, eftersom det bästa svaret på nuvarande förtryckande praxis är att öka vårt stöd till Ukrainas försvar.
17. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att använda de multilaterala plattformar där Ryssland är medlem för att fortsätta fördöma kränkningar av de mänskliga rättigheterna i Ryssland och Rysslands aggressionsbrott mot Ukraina.
18. Europaparlamentet uttrycker sitt stöd för det arbete som utförts av FN:s särskilda rapportör för situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryska federationen, Mariana Katzarova, och uppmanar medlemsstaterna att se till att FN:s råd för mänskliga rättigheter förnyar hennes mandat 2024.
19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen, och i synnerhet Europeiska utrikestjänsten, att utveckla en proaktiv, långsiktig strategisk politik gentemot Ryssland som effektivt svarar mot verkligheten i förbindelserna mellan EU och Ryssland i dag, situationen för de mänskliga rättigheterna i Ryssland och nödvändigheten att stödja det ryska civila samhället och oppositionsföreträdare i exil.
20. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, medlemsstaternas regeringar och parlament samt till de ryska myndigheterna.